

CUMHURİYET DÖNEMİNDE TARIM REFORMU ÇABALARI

Burcu Çınar

Cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar uygulanan tarım politikalarını incelediğimizde Atatürk döneminden sonra tarımın ikinci plana atıldığını görürüz. Türkiye'nin tarımsal açıdan içinde bulunduğu elverişli şartlar Cumhuriyet döneminde farkedilmiş ve Türkiye'de tarımı geliştirmek için çalışmalara girişilmiştir.

Cumhuriyet hükümetleri ilk yıllarından itibaren tarım ve köy kalkınmasına çok büyük önem vermişlerdir. Bu amaçla aşarı kaldırmışlar, Ziraat Bankası sermayesi ve kredilerini arttırmışlardır. Ayrıca modern tarımı teşvik için çeşitli önlemler almışlardır.

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren tarım üretimi arttırılmasına rağmen amaçlanan üretim ve verim miktarlarına ulaşamamıştır. İnönü bu başarısızlığı "Birkaç senelik tecrübe ve birazcık vaki olan görgü ve tetkiklerimiz göstermiştir ki, sanayide hem üretim hem gelir arttığı halde, ziraatte üretim artmamıştır. Yalnız fiyat yüksekliğinden doğan bir fiyat yükselmesi vardır, halbuki memleket için ziraatin artma devresine girmesi, hatta sanayinin ilerlemesi ve müdafaa kuvvetlerinin artması için de en sağlam yol ve başlıca şarttır. Bizim 70 kilo aldığımız bir toprak sahasından Danimarkalı, Hollandalı 250, ye yakın almaktadır. Şimdiye kadar şimendifer ve sanayi işlerinde olduğu gibi ziraatimizi ve çiftçilerimizi kalkındırmak için mühim paralar tahsis edeceğiz." diyerek açıklamıştır. Gerçekten 30'lu yıllarda devrimci kadro tarımda köklü devrimler tasarlamış ve bunları gerçekleştirmeye çalışmıştır.

Köyleri kalkındırmak için 1937 yılında bir kanun tasarısı hazırlanmıştır. Tasarıda dağınık köylerin birleştirilmesi planlanmaktaydı. Böylece köy sayısı azaltılacak ve oluşturulacak ve oluşturulacak köy birliklerine gerekli hizmetler götürülebilecekti. Bu amaçla başlatılan çalışmalar 1945'e dek sürdü ama bazı tüccarlar çıkarları doğrultusunda bu çalışmaları engellediler. Sonuçta Tarım kredi ve satış kooperatifleri, devlet parasını dağıtan ve tüccar çıkarları ile bağdaşan kuruluşlar olarak kalmıştır. Üretim kooperatiflerine yönelinememiştir.

Toprak reformu ile amaçlanan, çiftlik ağalarının elindeki önemli miktardaki topraklarının köylüye dağıtılmasını sağlamaktı. Yani kısaca amaç topraksız çiftçi bırakmamaktı. Bu amaçla toprak reformu sorunu 1937'de hükümet programına alındı. Ama 1945'te Toprak Kanunu çıkana kadar hiçbir şey yasallaştırılamadı. Bunda dünya savaşı şartları ve toprak reformuna karşı gösterilen büyük direnme etkili olmuştur.

Köy enstitüleri ile de amaçlanan köylüleri bilinçlendirerek köy hayatını canlandırmaktı ama toprak reformuna karşı çıkan güçler köy enstitülerine de karşı çıkmışlar ve bu güçlerin yoğun baskı ve çalışmaları üzerine 1950'den sonra Demokrat Parti zamanında köy enstitüleri tamamen kaldırılmıştır.

Toprak reformu, köy enstitülerine karşı çıkılması ve demokrasinin işleyişinin engellenmesi devrimci kadronun çalışmalarını sonuçsuz bırakmış ve en sonunda tutucu fikirlerin egemen olduğu bir toplumda çok partili hayat amacından sapmış ve bu devrimlerin sonu olmuştur.

Kaynakça 1) Pamuk Ş., Toprak Z., 1988, Türkiye'de Tarımsal Yapılar, Yurt yay.

2) Avcioğlu D., 1973, Türkiye'nin Düzeni, Cem yay.

3) Atatürkçü Düşünce, Yıl:6 sayı 65-66